



**VO VEČNEJ
PAMIATKE**

František Dancák

František Dancák

Vo večnej pamiatke

Myšlienky a príklady k pohrebným príhovorom

2023

Autor:

PaedDr. František Dancák

Vo večnej pamiatke

© Sven Dancak

Nihil obstat: Anton Mojžiš

Imprimatur udelené J. E. Mons. Jánom Hirkom,
prešovským sídelným biskupom pod číslom 2705/99

Jazyková úprava: Mgr. Anna Džmurová

Prvé elektronické vydanie

Vydal:

FILOKALIA

978-80-8233-111-3 - pdf

Ú v o d o m

V pastoračnej činnosti majú pohreby veľký význam. Pohrebný príhovor je z toho hľadiska dôležitým prvkom v pohrebnom obrade, pretože má prehĺbiť v človeku pohľad viery na ľudský život. Mať po ruke niekoľko myšlienok preto padne vhod každému kazateľovi. Každý takýto pohrebný príhovor môžeme doplniť aj vhodným príkladom. Práve ním môžeme lepšie vyjadriť niektorú náboženskú pravdu, alebo niečo pripomenúť zo života toho alebo tej, ktorým vzdávame poslednú úctu. Možno práve ním dokážeme niekoho osloviť alebo posilniť jeho vieru.

K tomu má poslúžiť aj táto zbierka myšlienok a príkladov.

Autor

Niekoľko citátov zo Svätého písma

- "Prach si a v prach sa obrátiš!" (Gn 3, 19).
- "Je ustanovené, že ľudia raz zomrú a potom príde súd" (Hebr 9, 27).
- "Všetko má rovnaký osud" (Kaz 9, 2).
- "Rozpadá sa ako hniloba nejaká, jak šaty, čo ich mole vyžerú. Ved' človek jak keď tieň beží, nezastaví sa... Sú odmerané veľmi presne jeho dni..., dal si mu medze, neprekročí ich" (Jób 13, 28; 14, 5).
- "Preto ako skrze jedného človeka vstúpil do tohto sveta hriech a skrze hriech smrť, tak aj smrť prešla na všetkých ľudí, lebo všetci zhrešili" (Rim 5, 12).
- "Nechceme, bratia, aby ste nevedeli, ako je to so zosnulými, aby ste sa nezarmucovali ako ostatní, čo nemajú nádej" (1 Sol 4, 13).
- "Ved' sa všetci musíme ukázať pred Kristovou súdnou stolicou, aby každý dostal odplatu za to, čo konal, kým bol v tele, či už dobré a či zlé" (2 Kor 5, 10).
- "Ved' vieme, že keď sa tento stánok - náš pozemský dom rozpadne, máme od Boha príbytok nie rukou zhotovený, ale večný dom v nebi" (2 Kor 5, 1).
- "V nás teda účinkuje smrť..." (2 Kor 4, 12).
- "Toto hovorí Pán: Usporiadaj si dom, pretože zomrieš a nebudeš žiť" (Iz 38, 1).
- "Blázon! Ešte tejto noci požiadajú od teba tvoj život a čo si si nahonobil, čie bude?" (Lk 12, 20).
- "Ved' nie dlhé roky robia starobu hodnou cti, ani sa ona nemeria počtom liet..." (Múdr 4, 8).
- "Keď sa priblížil k mestskej bráne, práve vynášali mŕtveho. Bol to jediný syn matky a tá bola vdova..." (Lk 7, 12).
- "...Jairus, ktorý bol predstaveným synagógy. Padol Ježišovi k nohám a prosil ho, aby šiel do jeho domu, lebo mal jedínú, asi dvanásťročnú dcéru a tá umierala" (Lk 8, 41-42).
- "Pane, keby si bol býval tu, môj brat by nebol umrel" (Jn 11, 21).
- "Syn môj!... Pozri, ja som už starý, neviem, kedy zomriem..." (Gn 27, 1-2).
- "Pretože sa ľúbil Bohu, stal sa jeho miláčkom..." (Múdr 4, 10).
- "Lúbila sa jeho duša Bohu, preto sa ponáhl'al sprostred hriechu preč" (Múdr 4, 14).
- "Všetci budeme stáť pred Božou súdnou stolicou" (Rim 14, 10).
- "Ved' vieme, že ten, čo vzkriesil Pána Ježiša, s Ježišom vzkriesi aj nás a postaví nás s vami" (2 Kor 4, 14).
- "Preto aj vy buďte pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej neviete" (Mt 24, 44).
- "Preto bdejte, lebo neviete ani dňa, ani hodiny" (Mt 25, 13).
- "Bratia, hovorím, čas je krátky..." (1 Kor 7, 29).
- "A čo hovorím vám, hovorím všetkým: Bdejte!" (Mk 13, 37).
- "Pánov deň príde ako zlodej v noci" (1 Sol 5, 1).
- "Nespíme teda ako ostatní, ale bdejme a buďme triezvi!" (1 Sol 5, 6).
- "Bdejte teda, lebo neviete, v ktorý deň príde váš Pán" (Mt 24, 42).
- "Blahoslavený sluha, ktorého pán pri svojom príchode nájde tak robiť" (Mt 24, 46).
- "Očakávaj Pána a buď statočný; srdce maj silné a drž sa Pána" (Ž 27, 14).
- "A mnohí z tých, čo spia v prachu zeme, sa zobudia; niektorí na večný život, iní na hanbu a večnú potupu..." (Dan 12, 2).
- "Vtedy uvidia Syna človeka prichádzať na oblakoch s veľkou mocou a slávou..." (Mk 13, 26).
- "On svojich vyvolených obdarúva milosťou a milosrdenstvom" (Múdr 4, 15).

"Pod'te, požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta..." (Mt 25, 34).

"Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Bo pripravil tým, ktorí ho milujú" (1 Kor 2, 9).

"Tak budeme navždy s Pánom" (1 Sol 4, 17).

"Nedivte sa tomu, lebo prichádza hodina, keď všetci v hrobách počujú jeho hlas a vyjdú: tí, čo robili dobre, budú vzkriesení pre život a tí, čo páchali zlo, budú vzkriesení na odsúdenie" (Jn 5, 28-29).

"Budú trpieť muky a vyhasne aj ich pamiatka" (Múdr 4, 19).

"Nemýľte sa: Boh sa vysmievať nedá. Čo človek zaseje, to bude aj žať" (Gal 6, 7).

"A koho nenašli zapísaného v knihe života, bol zvrhnutý do ohnivého jazera" (Zjv 20, 15).

"Veru, veru, hovorím vám: Prichádza hodina, ba už je tu, keď mŕtvi počujú hlas Božieho Syna a tí, čo ho počujú, budú žiť" (Jn 5, 25).

"Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života" (Jn 5, 24).

"Veď ako všetci umierajú v Adamovi, tak zasa všetci ožijú v Kristovi" (1 Kor 15, 22).

"Ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť" (Rim 6, 8).

"Lebo ak veríme, že Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych, tak Boh aj tých, čo zosnuli, skrze Ježiša privedie s ním" (1 Sol 4, 14).

"Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky" (Jn 11, 25-26).

"Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí umierajú v Pánovi" (Zjv 14, 13).

"Veď ste zomreli a váš život je s Kristom ukrytý v Bohu" (Kol 3, 3).

"Spravodliví žijú naveky. V Pánovi je ich odmena a starosť o nich má Najvyšší. Preto prijmú skvostné kráľovstvo, z Pánovej ruky krásnu korunu" (Múdr 5, 15-16).

"Veľmi krásna odmena je prichystaná pre tých, čo nábožne zosnuli" (2 Mak 12, 45).

"Lebo či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi. Či teda žijeme alebo umierame, patríme Pánovi" (Rim 14, 8).

"A môj súd je spravodlivý..." (Jn 5, 30).

"Videl som mŕtvych, veľkých i malých; stáli pred trónom a otvorili sa knihy. Otvorila sa aj kniha, kniha života. A mŕtvi boli súdení z toho, čo bolo zapísané v knihách podľa ich skutkov" (Zjv 20, 12).

"A ak sa spravodlivý ťažko zachráni, kde sa podeje bezbožný a hriešnik?" (1 Pt 4, 18).

"Veď čože osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! (Mt 16, 26).

"A keď sa toto všetko má tak rozplynúť, ako sväto a nábožne musíte žiť vy, čo očakávate túžobne príchod Božieho dňa..." (2 Pt 3, 11-12).

"Čo nám pomohla namyslenosť? Čo nám osožilo imanie s vystatovaním? Pominulo toto všetko ako tieň" (Múdr 5, 8-9).

"Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň" (Jn 6, 54).

"Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba... Kto je tento chlieb, bude žiť naveky" (Jn 6, 58).

"Tieto slová sú verné a pravdivé!" (Zjv 21, 5).

"Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky.

Veríš tomu?"

Jn 11, 25-26

Pamätaj na smrť

"*Toto hovorí Pán: Usporiadaj si dom, pretože zomrieš a nebudeš žiť*" (Iz 38, 1).

—
Členovia prísneho kartuziánskeho rádu, ktorý v 11. storočí založil sv. Bruno, sa vo dne pri stretnutí pozdravujú slovami: "Memento mori!"

Áno, je to vážne vzatá spomienka na smrť!

—
Sv. Tomáš Morus, humanista, štátnik a svätec (1478-1535), bol bohatým, ale vo všetkom bohobojným človekom. Raz ho navštívil vojvodca z Norfolku, ale nezastihol ho doma. Našiel ho v chráme, kde sedel v spevokole a spieval. Keď sa ho opýtal, prečo to robí, on, taký učený a bohatý - a súčasne aj nábožný, odpovedal: "Pamätaj na posledné veci, predovšetkým na smrť a súd!"

—
Cisár Karol V. keď zostarol, odložil svoje panovnícke žezlo a odišiel do kláštora St. Just v Španielsku, aby tam dal svoju dušu do poriadku a pokojne sa mohol pripraviť na smrť.

"Usporiadaj si dom!" Tieto slová proroka Izaiáša (38, 1) si často opakoval a podľa nich aj konal.

—
Sv. Anton, pustovník, svojim žiakom často hovorieval.: "Až chcete vedieť, ako sa dobre umiera, myslíte si každý deň ráno, že sa večera nedožijete; a každý večer, že sa už rána nedočkáte!"

—
V knihe *Doktor to zariadi* hovorí jedna postava, že stredoveké *Memento mori* je rada, ktorú všetci hádzeme za hlavu. Z hľadiska našej viery je to však vrcholový bod, finále života a preto musíme mať na neho dostatočne vyjasnený postoj.

—
"Hlásime presný čas!" - Počúvame často z rozhlasu. Preruší sa hudba, preruší sa celý program, aby v správnej chvíli zaznelo časové znamenie... Je to dôležité poznať čas; autobus ide presne, škola i práca sa začínajú presne...

Vo Svätom písme sa tiež hovorí o tom, ako je dôležité poznať správne znamenie času, správnu hodinu, ktorá prišla, čo je pre nás dôležité...

—
Vilhelm Busch, známy evanjelický teológ, vo svojej knihe *Ježiš náš osud* píše o tom, že keď sa raz zaoberal prednáškou o zmysle života, práve popod jeho okná hnali veľké stádo kráv. Vtedy si pomyslel: "Aké šťastné sú tieto kravy, že vôbec nemusia myslieť na to, na čo sú na svete. Je to jasné: majú dávať mlieko a nakoniec dodať hovädzie mäso."

Zviera nepotrebuje rozmýšľať o zmysle života. Tým sa líši človek od zvierat'a... Je to strašné, že mnohí ľudia žijú i zomierajú, a ani raz si nepoložia otázku: "Prečo vlastne žijem?"

—
Pred niekoľkými rokmi vo Vajnorochoch pri Bratislave boli svetové majstrovstvá v parašutizme. Bol pekný slnečný deň. Pri jednom zoskoku sa istému parašutistovi neotvoril padák. Padol na zem a zomieral. Pribehla k nemu jeho manželka. Keď videla, čo sa stalo, začala volať kňaza. Medzi divákmi bol aj jeden katolícky kňaz, ktorý vedel po francúzsky. Prišiel k zomierajúcemu, vzbudil s ním dokonalú ľútosť, dal mu rozhrešenie, a tak ho pripravil na cestu do večnosti. A manželka bola spokojná. Ona nevolala lekára, lebo ten by už nič nepomohol. Netrhala si vlasy od zúfalstva, ale urobila pre svojho manžela to, čo bolo najpotrebnejšie. Prečo? Lebo oni obidvaja boli veriaci. Verili Kristovi, a preto sa im dostalo milosti, ktorá im otvorila cestu vo večného života.

Aký je bežný postoj ľudí k smrti? Ľudia nič tak nenávidia ako smrť a predsa na nič tak nezabúdajú, ako na smrť.

Každý zomrie

"Je ustanovené, že ľudia raz zomrú a potom príde súd" (Hebr 9, 27).

Keď gréckemu filozofovi Anaxagorasovi (500-428 pr. Kr.) oznámili, že jeho smrť je blízko, povedal: "Tento zákon už dávno dala príroda mne aj iným."

Francúzsky kráľ František I. bol zajatý cisárom Karolom V. pri rieke Ticine a uväznený blízko cisárovoho paláca v Španielsku. Tu spozoroval cisárovo heslo: "Vždy ďalej!" Uväznený kráľ napísal k týmto slovám toto: "Dnes ja, zajtra ty."

V meste Trevíri, v biskupskom chráme je náhrobok. Na ňom je vytesaná socha človeka, ktorý pohrúžene číta knihu. Vedľa stojí anjel a ukazuje prstom na tabuľku s nápisom: "Hľa, tu je hodina!"

Na hore Athos, v hrobke Pantelejmonovho kláštora, nad vchodom, je nápis: "Pamätajte, že sme boli takí, akí ste vy. A vy budete takí, akí sme my."

Starodávna legenda hovorí, že k vysokému úradníkovi kráľa Šalamúna prišla smrť i divne sa na neho pozrela. Ten sa tak zľakol, že sadol na koňa a dal sa na útek z mesta. Cválal dlho a ďaleko, až konečne vyčerpaný si sadol, aby si odpočinul. Ale čo vidí? Na okraji cesty sedí smrť a s úsmevom ho víta. Úradník chcel utiecť, ale už nevládal. Preto sa opýtal:

"Vidím, že neutečiem pred tebou. Povedz mi však, prečo si sa na mňa dnes ráno tak divne pozrela?"

"Nuž preto, -hovorí smrť, - že som ťa ráno videla v meste a ja som dostala rozkaz, že keď zájde slnko, mám ťa nájsť na tomto mieste a odniesť so sebou. Veľmi som sa tomu čudovala, lebo toto miesto bolo ďaleko od mesta, kde si bol ráno. Ale ako vidím, ty sám si prišiel na toto miesto a ja musím splniť Boží príkaz."

Úradník sa pokorne sklonil pred touto Božou vôľou.

Veľký ruský spisovateľ L. S. Turgenev (1818-1883) v jednej svojej básni píše:

Raz keď išiel cez pole, počul za sebou kroky. Obzrie sa a vidí malú zhrbenú starenku. Jej tvár bola žltá, plná vrások. Zastavil sa a pýta sa jej, prečo za ním toľko kráča. Neodpovedala, len pokrčila plecami. Šiel ďalej a premýšľal: Je slepá, nevidí? Nepozná cestu? Chce almužnu? Nevedel si to vysvetliť. Ale zdalo sa mu pri tom, že kráča podľa nej, akoby ju slepo počúval. Naraz sa ocitol nad priepasťou, v ktorej poznáva hrob. Zľakol sa a obrátil sa iným smerom, ale ona stále kráča za ním. Nemohol sa s tým zmieriť, a preto si sadol na zem. Tu sa pred ním otvára hrob, ktorý mu zatarasil cestu. Starenka príde k nemu a hovorí: "Mne veru neujdeš!"

Smrti veru človek neujde. Nájde nás všade.

Francúzsky kráľ Ľudovít XIV. nechcel o smrti ani počuť. Nestrpel, ak sa v jeho prítomnosti hovorilo o smrti. Svoj zámok vo Versaille dal preto ďaleko postaviť od mesta. Keď mu jeho dvorný kazateľ povedal, že všetci ľudia musia zomrieť, sebavedome ho opravil: "Skoro všetci ľudia!"

A predsa zomrel.

Misionár rozpráva, že keď mu pri stavbe jeho príbytku pomáhal domorodec, ten sa ho opýtal, aké majú byť široké dvere. Misionár mu dal odpoveď.

"Také, aby nimi mohla byť vynesená rakva von."